

Pozsonyi napló (V.)

BALÁZS BENCE

Pozsony mindaddig kissé ridegnek tűnik, amíg a látogató be nem téved a történelmi városközpontba. A szűk macskaköves utcákon, a magas, díszes paloták és templomok között bolyongva percek alatt szerelmesek lehetünk a városba, főleg, ha már megnyílt a karácsonyi vásár. Ilyenkor az utcákon sült kolbász, palacsinták, forralt bor és mézbor ínycsiklandozó illata árad, és igen kevés olyan halandó van, aki ellent tud állni neki. Nem csoda, hogy a különböző csecsebecséket árusító sátrak háttérbe szorultak: a lényeg sokkal inkább az ételeken-italokon, a lábönállók körüli kedélyes társalgáson van.

A szlovák konyha persze nemcsak a lépten-nyomon kapható krumpolis palacsintát és mézbort jelenti, és nem is csak (juhtúrós, azaz brindzás) sztrapacsát. Legalább ilyen jellemző rá a lisztből, tejből, élesztőből készülő knédli, amelyet nem sütnék, hanem főznek, s amely külsőre leginkább héjazott veknihez hasonlít – amúgy mártásos húskélekhez használják köretként, s egyesek szerint inkább cseh étel, mint szlovák. Egyébként hasonlóan vita tárgya, hogy melyik a jobb sör, a cseh vagy a szlovák, tény viszont az, hogy itt kóstoltam elő-

ször úgynevezett „vágott” sört, ami rétegekben egymásra töltött világos és barna sört jelent. A legnagyobb meglepetés azonban nem akkor ért, amikor ezt megkóstoltam, hanem amikor második alkalommal vásároltam kenyeret, majd otthon vacsorakor beleharaptam: köménymag ízű volt. Hamarosan rájöttem, hogy a köménymag itt igen népszerű, sőt, nem túlzás azt állítani, hogy az egyik legkedveltebb fűszer: a sült krumpoli mellől sem hiányozhat. Nagyon egészséges – magyarázkodtak szlovák kollégáim, amikor viccesen jeleztem, hogy jóból, azaz köménymagból is megárt a sok...

Egyébként az ételek fűszerezése és összetétele nem sokban tér el az erdélyitől, sőt, igazán különleges szlovák specialitást sem igen fedeztem fel. Legnagyobb „kulináris” élményem így az volt, amikor kis híján lenyeltem egy kavicsot: a gyengén látó házínéni kínált meg bablevessel, s evés közben arra lettem figyelmes, hogy valami a fogamhoz koccan... Hogy mennyire volt ez véletlenszerű vagy szándékos incidens? Nos, eleinte én is azt hittem, hogy szó sincs szándékosságról, ám amikor a másnapi ebéd során, az étkezésem felszolgált csirkehúsból egy fémkapcsot szűrtem ki, majd az autóbusszal hazafelé tartottam, balesetezett, már kezd-

tem azt hinni, hogy valami amerikai filmben vagyok, és ismeretlenek összeesküvést szöttek ellenem. (Tegyük hozzá: érkezésem második napján antrax-riadó kellős közepébe kerültem...) Úgy tűnik azonban, a rejtélyes támadó feladta: lassan második hónapomat zárom Pozsonyban...

*

Mint említettem, a karácsony előtti láz Pozsonyot is elérte. Az üzletek megteltek emberekkel, a díszeket és játékokat áruló részlegek előmerészkedtek a bejáratok közelébe, de a magánházak falán és ablakaiban is ott vannak az elmaradhatatlan gyertya-girlandok és a szorongócsok, az ajándékokkal éppen bemászni készülő Mikulások. S miközben a városi díszvilágítás meglehetősen díszkrét, egy-egy amúgy is túlzott fényárban úszó magánházban valóságos versengenek a Mikulások abban, melyikük ér be hamarabb.

Hónak híre-hamva itt sincs, mint ahogyan a télnek se: bár Kolozsvártól északabbra fekszik a város, az idő ugyanolyan őszi, mint amilyen otthon. Így nem a hidegtől, hanem az esőtől kell inkább tartani, mindenképp a pocsolóktól, amelyek a buszmegálló előtt gyűlnek fel a tömegközlekedési járművek súlya miatt kialakult kerék-vajtakokban. Ezek igen vicces pilla-

natokat okoznak a busz érkezését tisztos távolból szemlélőnek: a buszra várók – nehogy felspriccelje őket – a jármű közeledtével úgy szaladnak szerte, mint amikor macska ugrik a csirkék közé, majd ha megállt a busz, rohannak vissza.

A pozsonyi tömegközlekedés egyébként igen gyors. A buszok és trolis vezetők hajtanak, mint az örültek, és persze fékezni is tudnak keményen. Mindent egybevetve azonban elmondhatjuk: a közszállítás erősen a nyugat felé kacsint. Ha a buszok, trolis és villamosok nem is éppen a legújabbak, télen mindegyikben bekapcsolják a melegítést, amely működik is. A megállóban szintén használható buszjegy-automaták állnak a jegyárú fülkék helyett, a bérletek pedig mágneskártyások, tehát a kibocsátó irodákban elektronikusan hosszabbítják meg érvényességüket. Néhány napja pedig – igaz, egyelőre csak kísérleti jelleggel – már SMS-ben is lehet buszjegyet vásárolni. A tömegközlekedési járműveken hat nyelven hívják fel az utasok figyelmét arra, hogy rögtön felszállás után lyukasszanak. Az már más kérdés, hogy e hat nyelv között még véletlenül sem szerepel a magyar, ami ugye mégiscsak az ország legnagyobb számú kisebbségének a nyelve.

Így vagy úgy, ismét előjön tehát a magyarkérdés, amelyből manapság már meg is lehet gázdagodni. A legutóbbi szlovák-magyar találkón ugyanis a két ország külügyminisztere 2000 eurós díjat alapított. Az összeget az kaphatja meg, aki érdemben tesz a szlovák-magyar viszony javulásáért. (Ezt vélhetően nem az a parkolójegyeket áruló bácsi fogja megnyerni, aki, amikor kollégáimmal elmentünk mellette, harsányan szidni kezdte a magyarokat – egyébként ez volt két hónap alatt az egyetlen közvetlen magyarellenese-élményem). S ha már pénzekekről beszélünk, az is említést érdemel, hogy a kisebbségi kultúra támogatására jövőre többet irányoztak ugyan elő a költségvetésből, mint 2008-ban, az összeg azonban még mindig 30 százalékkal kevesebb, mint 2006-ban, amikor a Magyar Koalíció Pártja még kormányon volt. A politikai szinten jelen lévő nacionalizmust az is érzékelteti, hogy nem csak a magyar nyelvű tankönyvekben magyarul szereplő helynevek „fájnak” az itteni honatyák egy részének: az idegen nyelvű tankönyvek anyagát is módosítani kívánják, mivel azokban túl kevés a Szlovákiához kapcsolódó téma...

FOLYTATJUK

SAPIENTIA
ERDÉLYI MAGYAR
TUDOMÁNYEGYETEM
Természettudományi és
Művészeti Kar – Kolozsvár

**PÁLYÁZAT OKTATÓI ÁLLÁSOK
BETÖLTÉSÉRE**
SAPIENTIA EMTE
Természettudományi és
Művészeti Kar
Kolozsvár

A SAPIENTIA ERDÉLYI MAGYAR
TUDOMÁNYEGYETEM pályázatot hirdet oktatói állások
betöltésére a 2008/2009-es egyetemi év második félévétől.

A versenyvizsga a Hivatalos Közlöny III. részének
704/2008.12.8-i számában került meghirdetésre, a törvény
előírása szerint.

Európai Tanulmányok Tanszék
Tanársegéd 14: Bevezetés a politikatudományokba, Nemzetközi kapcsolatok, Euroatlanti integráció, Közösségi politikák

Média Tanszék
Docens 1: Egyetemes filmtörténet, Bevezetés a filmelemzésbe és filmelméletbe, Filmelemzés
Adjunktus 3: Képelmelet, Esztétika, Filmelemzés, Egyetemes filmtörténet, Filmelemzés és filmelmélet

Az oktatói állások betöltése versenyvizsga által történik, a 128/1997 Törvény, a 84/1995 (1999-ben módosított) Törvény, a vonatkozó miniszteri rendeletek, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Chartája és Versenyvizsga szabályzata, valamint a Szenátus határozatainak megfelelően.

A pályázatokat gyakornoki, tanársegédi és adjunktusi állásokra egy példányban, docensi és professzori állásokra pedig két eredeti példányban az Egyetem Rektori Hivatalához személyesen kérjük benyújtani. **A pályázatok benyújtásának határideje: 2009. január 7.**

További információk:
Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem
Rektori Hivatal
400112 Cluj-Napoca (Kolozsvár) str. Matei Corvin nr. 4.
Tel.: +40 264 439 266
e-mail: office@sapientia.ro
honlap: www.emte.ro

ar494sap

KÁNTOR LAJOS

Hiúságok vására – avagy év végi vigasságok

Karácsonyt ünnepelni, óévet búcsúztatni és az újat, a 2009-est köszönteni készül a közember. A közember, aki nem tévesztendő össze a közéleti emberrel, különösen nem ez utóbbi sajátos változatával, a politikussal. Szükséges hangsúlyozni e különbségeket, főképpen a november 30-i parlamenti választásokat követően, figyelembe véve mindazt, ami az eredmények közzlése után következett, december közepén, a kormányalakítási előkészületek, pártok tárgyalásai, szövetkezései során, majd a jövődö miniszterelnök államelnöki kijelölése(i)kor. És itt máris további distinkciók megtétele szükséges. Hogy mit jelent Romániában elnöknek, államfőnek és mi miniszterelnöknek lenni, arról majd máskor, bővebben. De mit jelent az, hogy párt? És most nem az RMDSZ-re gondolok, a mi belső – romániai magyarok alkotta – szövetségünkre, amellyel szemben hozták létre az MPP-t, hogy aztán a Magyar Polgári Párt mégse induljon a választásokon. (Ez külön téma, a kölcsönös szemrehányásoké vagy éppen a vádaskodásoké – erről ne itt és ne most vitatkozzunk.) A nevében is pártként létező PD-L-ről van szó, a Demokrata-Liberális Pártól, amelynek szülőatyja (anyja?) köztudottan Traian Basescu, és amelynek első kormányfőjelöltje a pártalakulásban lényeges szerepet játszott Theodor Stolojan (korábbi nemzeti liberális pártelnök, illet-

ve korábbi államelnökjelölt) volt. És amelyhez nekünk, kolozsváriaknak azért is közünk van, mert a jelenlegi pártelnök, Emil Boc Kolozsvár polgármestere egyben. Nos, a december közepi, vagyis előrehozott vigassági nap(ok)ra időzített Basescu-Stolojan-Boc játék egyik kommentátora, az Antena 3 tévében mondotta, hogy a PD-L-t ő nem tekinti pártnak – ez amolyan jármű („vehicul”) államelnökünk számára. Ez a közlekedési eszköz bizonyára arra hivatott – tehetjük hozzá a tévékommentárhoz –, hogy Traian Basescu 2009-ben ismét eljusson rajta az államfői funkcióhoz.

December 15-e, az a nap, amelynek delén a közember, valamint a közéleti is, megtudhatja Theodor Stolojan visszalépését, majd a végtelen találgatások után az államelnök bejelentette, hogy Emil Bocot bízza meg (másodikként) a kormányalakítással, ez a nap tehát méltó lehet arra, hogy a romániai abszurd hivatalos napjává tétessék. Két, véletlennek tekinthető egybeesés: az egyik, hogy még tartott az Európai Színházi Fesztivál, a kolozsvári színházban, többek közt a hatalomszerzésről szóló Shakespeare-mű, a III. Richárd eredeti, a médiát a játékba bevonó nagyszerű előadásával; a másik, történelmi emlékezés Temesvárt, illetve Bukarestet érinti, 1989 decemberét, amelynek valóságos históriáját még mindig nem igazán ismerjük.

Az egykori remények, az illúziók, a vásárok és a vigasságok – abszurd módra – így kapcsolódnak egybe. Pedig vannak dolgok, amikkel nem volna szabad viccelni, amiket nem kellene vásárra vinni. Persze a hiúságok vásárról is említést kell tenni, Shakespeare mellé egy másik angol író, Thackeray-t idézve, és akkor már több joggal utalhatnánk szilveszterre meg ami utána következik. A hiúságok ugyanis nem önmagukban járnak, a vásárba pénzt is kell vinni, hogy pénzt lehessen onnan kivenni. A szövetkezők, koalíciók ilyesmirel is szólnak – vagy elsősorban arról? –, ha az elvek, a doktrínák nem igazán fontosak. Személyre lebontva, a román média erre is utal, amikor a most napirenden lévő kormányfőjelöltet Traian Bocnak meg Stolo Bocnak becézi. A bukaresti 22-ben Andrei Cornea „a lehetetlen koalíciójának” minősítette a PD-L és a PSD, a jobb (az állítólagos jobb!) és a bal összekapcsolódását. Cornea ugyanakkor sajnálja az RMDSZ távozását a kormányból – aminek viszont az MPP örül. (És Temesvár kétségtelen hőse?)

Egy dolog vitán felül áll: aligha nyújtott a romániai közélet ilyen hálás témát a médiának és nem utolsósorban a humoristáknak, mint 2008 decemberében. Pedig hát volt előbb is alapanyag erefele! Gondoljunk csak a világirodalom román klasszikusára, Ion Luca Caragialéra...

Az oldalt szerkesztette: Székely Kriszta